

Nr. 8 (36)/ AUGUST 2023

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Cine e autorul acestui text interesant și avertizator?

Prof. univ. dr. Nicolae DIMA (S.U.A.)

În ce mă prieste, în aceste zile și tocmai scriu ceva despre destin și mă tem că fără liber arbitru destinul nostru personal își pierde sensul. Rămâne doar să disolvăm și ideea de divinitate, dar atunci nu vom mai fi cu nimic diferiți de alte animale biologice. Triste perspective!

Știrea sună astfel:

"Tabloidul german Bild, cel mai bine vândut ziar din Europa, va înlocui o serie de posturi de redacție cu inteligența artificială, ca parte a unui program de reducere a costurilor, care va duce la sute de concedieri."

Primii concediați vor fi editorii, corectorii și editorii foto. Vor urma și redactorii. Varianta gratuită a ChatGPT e capabilă să genereze texte tip articol/știre pe baza unor declarații, mult mai rapid și într-un stil mult mai comprehensiv și mai atractiv decât ar face-o majoritatea redactorilor cu experiență.

Nici prezentatorii tv nu mai au mult. Deja au apărut clipuri cu avatururi generate de AI care recită texte motivaționale. De ce i-aș mai plăti 25.000 de euro pe lună Andreei Esca, când pot să am o variantă digitală care să prezinte știrile pe gratis, care nu are nevoie de concediu, asigurare de sănătate, make-up, ținute și echipă de producție? Da, cei deja cunoscuți vor rămâne, dar dacă visați să faceți jurnalismul ca să prezentați știri peste 4 ani, think again!

În mai puțin de 2 ani, AI va înlocui cu succes majoritatea "corporatiștilor" - inclusiv auditori, copyrighteri, analiști și operatori call center. Toți acești oameni vor trece de la deadlineuri, brainstorming și teambuilding, la ajutor de șomaj, Netflix&chill.

Ce e mai trist e că diplomele lor vor deveni maculatură, experiența lor pe posturile alea ale căror nume se termină toate cu "manager" nu le va mai folosi la absolut nimic, căci efectiv nu vor avea unde să își depună CV-urile pentru a obține posturi similare.

Până în 2030, în majoritatea statelor dezvoltate, venitul de bază necondiționat (numit și venit universal) va fi o normalitate. Ajutorul de șomaj va dispărea complet, iar în timp va dispărea și sistemul de pensii. Toți cetățenii vor primi lunar, indiferent de statutul lor pe piața muncii, o sumă care va fi calculată în raport cu valoarea coșului minim de consum pentru un trai decent al fiecărui stat în parte. Fie că vor fi bani digitali, cupoane sau carduri de trai, sumele vor fi furnizate în continuare, chiar și în situația în care omul se va angaja sau va deține un business. Asta înseamnă că angajatorii care nu pot înlocui personalul cu soft AI se vor confrunta cu provocări tot mai mari pentru a atrage tinerii pe piața muncii. Vor fi nevoiți să mărească salariile, să ofere condiții mai bune de muncă și beneficii extra.

O altă problemă aici va consta în creșterea numărului de cazuri de depresie, anxietate existențială și chiar a cazurilor de suicid. Rămăși fără activitate, nevoiți să-și schimbe complet stilul de viață, confrunțați cu sentimentul inutilității, nu puțini vor fi cei ce vor resimți simptomele distimiei și abuliei.

Dincolo de a fi o activitate pe care o prestezi pentru a-ți asigura cele necesare supraviețuirii și confortului, munca în sine oferă un sens și un scop existenței umane. Activitatea susținută în vederea realizării unor obiective împiedică mintea să umble brambura printre tribulații, angoase și gânduri negative automate. De aceea, în istorie, sunt mai mulți gânditori care s-au sinucis, decât casieri, portari și șoferi. Da, "Cogito, ergo sum", dar a gândi cu mintea ta are un neajuns: Cu cât ai mai mult timp pentru a raționa, cu cât înțelegi mai multe, cu atât mai sus urci pe culmile disperării.

O provocare uriașă apare și pentru cei aflați la început de drum (absolvenți), căci majoritatea nu mai știu pe ce cale să pornească. Va mai exista cerere pentru specialiști în domeniul pe care aleg să-l studieze azi? Da, poate unii vor spune "ei, dar de medici, de avocați și de ingineri va fi mereu nevoie". Oare?

Un algoritm inteligent ar fi chiar și acum capabil, cu ajutorul unei camere video, să evalueze un pacient, să-i interpreteze analizele și să pună diagnosticul și diagnosticul diferențial cu o rată de acuratețe mult mai mare decât cel mai reputat doctor docent. La fel cum astăzi, în majoritatea avioanelor de linie, piloții sunt tot simpli pasageri, căci computerul pilotează, roboții care operează vor înlocui, nu peste mult timp, chirurgii.

Tocmai te-ai gândit că tu nu te-ai lăsa niciodată operat de un robot? Mai gândește-te! Revin la analogia cu piloții: Majoritatea accidentelor aviatice au fost produse de...ei bine, de erori umane. De când piloții nu mai pilotează propriu-zis cursele de linie, avioanele ajung în siguranță la destinație. La fel va fi și în chirurgie. Cu ajutorul unui robot controlat de un algoritm inteligent, creionat special pentru operații, în softul căruia au fost introduse toate informațiile și cazurile "de manual"/problemele care pot apărea într-o operație (de apendicită, spre exemplu), statistic vorbind ai avea mai multe șanse să te bucuri de o operație reușită, în comparație cu un chirurg care poate n-a mai dormit bine de 3 zile, tocmai s-a certat cu soția, a aflat că odrasla bagă cox și că rata a crescut cu câteva milioane.

De avocați nu mai vorbesc, căci un avocat din SUA a fost deja sancționat pentru că s-a dus la tribunal cu o pledoarie scrisă de ChatGPT. Știu că unii vor spune că era un text plin de greșeli, însă e important de precizat că, în târgul cu AI-uri, Chat GPT e precum Trabantul în fața unui Bugatti. Inteligența Artificială e folosită deja de ani buni de Google, Meta și Amazon, nu mai vorbim de softurile de care dispune armata SUA sau China. Precum un copil care învață din experiență, algoritmi devin mai buni pe zi ce trece. Da, azi ChatGPT îți va scrie un eseu plin de erori, însă, pe măsură ce se perfecționează și dobândește noi cunoștințe (momentan tehnologia este limitată voit), va fi capabil să identifice erori în formule matematice consacrate, să propună noi sisteme filosofice, să creioneze ideologii, doctrine și soluții.

Antropocentrismul va pierde la scor de fiecare dată, căci diferența dintre om și AI este pe cât de simplă, pe atât de complexă: Noi pierdem celule, neuronii se degradează în timp, cunoștințele sunt limitate de spațiul de stocare limitat, subiectivismul și emoțiile noastre ne distorsionează percepția asupra realității.

Pe de altă parte, AI nu are nici limite, nici țâfne. Nu poate simți o poezie, dar poate crea un poem. Nu poate juca într-o piesă, dar poate genera un film de Oscar, de la scenariu la personaje. Nu suferă din dragoste, dar îți poate compune piese despre decepții și, evident, le poate cânta. Nu cere plata pentru orele suplimentare, nu vrea concediu, nu fură din pixurile de pe inventar, nu are nevoie de pauză de țigară și, cu fiecare secundă care trece, devine tot mai bun. Când vorbim conceptul de Algoritm Inteligent, "limita e cerul" sună a claustrofobie.

Atenție, căci nu vorbim de o revoluție care va avea loc în 2050 sau 2100, ci de una care a început deja. Sistemul de schimbări lente (pole-pole) utilizat în trecut nu mai este valabil în secolul XXI. Gândiți-vă doar la cât s-a schimbat viața voastră în ultimii 10-15 ani. În urmă cu 15 ani, majoritatea nu avea non-stop un aparat în mână, numeroase rețele de socializare, milioane de opțiuni de divertisment și posibilități nelimitate de comunicare la distanță. Telefonul mobil era folosit doar pentru apeluri scurte, iar socializarea în mediul virtual era limitată la forumuri și alde Yahoo!Messenger, care erau accesate doar de pe desktop sau laptop.

În istoria evoluției speciei umane, au existat 3 revoluții importante: Revoluția cognitivă (aparitia lobului frontal), revoluția agricolă (care a contribuit la dezvoltarea așezărilor umane) și revoluția industrială, care a facilitat dezvoltarea tehnologiei. Toate aceste revoluții au ceva în comun: Au dus omul în vârful lanțului trofic și s-au asigurat că omul rămâne acolo. Revoluția AI e altfel. Căci, pentru a avea parte de confortul pe care AI îl oferă, trebuie să renunțăm la control și la aroganță, să acceptăm că inteligența umană nu va mai fi nici unica, nici "cea mai cea".

What a beautiful time to be alive, spunea un cântec, și chiar așa e. Legat de noua religie a datelor, Yuval Harari ridică două probleme interesante:

În primul rând, când oamenii vor avea venit garantat și tot mai mult timp liber, guvernele vor fi obligate să găsească noi și noi moduri de a-i ține ocupați. "În trecut, cenzura funcționa prin blocarea fluxului de informații. În secolul XXI, cenzura funcționează prin bombardarea oamenilor cu informații irelevante, Efectiv nu știm la ce să fim atenți, iar adesea ne petrecem timpul investigând și dezbătând chestiuni minore. Pe vremuri, să ai putere însemna să ai acces la date. Astăzi, să ai putere înseamnă să știi ce să ignori", scrie Harari în Homo Deus.

Apoi, "odată cu dezvoltarea tehnologiei s-au întâmplat două lucruri. Mai întâi, pe măsură ce cuțitele din silex au evoluat treptat până la rachete nucleare, destabilizarea ordinii sociale a devenit mai periculoasă. În al doilea rând, pe măsură ce picturile rupestre au evoluat treptat până la transmisiile televizate, a devenit mai ușor să-i induci pe oameni în eroare. În viitorul apropiat, algoritmi ar putea desăvârși acest proces, făcând ca oamenilor să le fie aproape imposibil să observe realitatea în ce-i privește. Algoritmi vor fi cei care vor decide în locul nostru cine suntem și ce ar trebui să știm despre noi înșine", conchide același scriitor Harari în volumul "21 lessons for the 21st century".

Adevărul e că, în secolul XXI, nu mai este loc pentru obiceiuri arhaice, prudență, dumnezei, moderație, la fel cum nu mai este timp pentru a aștepta ca lumea să asimileze noile realități. Cei care vor înota contra valului vor deveni tot mai izolați. Cei care vor refuza să accepte schimbările vor deveni tot mai dezolați. Cei care înțeleg ce se întâmplă acum și faptul că, iată, fiecare dintre noi, cei aflați în viață acum, asistăm la o revoluție indomptabilă care va schimba definitiv specia umană, vor avea cel mai mult de câștigat, mai devreme sau mai târziu.

Astăzi, dacă deschideți ochii, oricum veți avea surpriza să îi vedeți pe toți ceilalți dormind adânc, un somn al rațiunii în cea mai adâncă noapte a superficialității. În viitorul nu foarte îndepărtat, cu toții vom dormi liniștiți, indiferent că ne place să acceptăm asta sau nu, căci algoritmi inteligenți vor veghea non-stop pentru noi.

Da, algoritmi inteligenți sunt deja deosebit de utili în viața noastră de zi cu zi. Ei decid ce postări ne dorim să vedem, schimbă ruta când suntem blocați în trafic, ne oferă răspunsuri la întrebări și simplifică sarcinile ce, înainte, durau ore bune pentru a fi îndeplinite.

Dar, în aceeași măsură, când asistentul tău AI (ce va înlocui smartphone-ul) va decide ce informații ai dreptul să primești (care articole vor deveni virale, ce postări vezi), ce să faci cu timpul tău, când vor învăța să îți influențeze starea de spirit și comportamentul (cum a procedat Facebook în 2012, în cadrul experimentului de "modificare a dispoziției pe baza wall-ului"), alegerile noastre personale vor fi la fel de libere cum ar fi peștele în undiță. Da, vom avea mai mult confort. Dar liberul arbitru și decizia conștientă vor deveni concepte cel puțin discutabile, dacă nu superfluu.

3

Așadar nu e vorba doar de angajați concediați pe bandă rulantă și înlocuiți cu algoritmi inteligenți, de dispariția unor profesii, de digitalizare și tehnologie care facilitează optimizarea costurilor și confortul personal. Ci de o schimbare totală a modului în care va arăta fiecare clipă a fiecărei zile din viața fiecărui om.

Închei cu două întrebări deschise: Cum vom proceda când oamenii își vor însuși creațiile AI ca fiind ale lor și cum va arăta oare lumea dacă vom constata că algoritmi inteligenți, pe măsură ce se perfecționează, preiau tot mai mult din "chipul și asemănarea noastră"?

Felicitări pentru că ai lecturat până aici! Noapte bună, excelențelor!